

Céklatermesztés technológiai javaslatok

A céklát főként savanyító ipari feldolgozásra és frisspiaci eladásra termeljük. Az ipar kockát, szeletet vagy csíkot készít belőle és élénk színe miatt konzerváláskor festő lének is használják. A 2,5-4,5 cm átmérőjű bébi céklát, mosás és dörzsölés után feldarabolás nélkül tartósítják. A cékla húsa lehet fehér, sárga és vörös. A hazai termesztésben intenzív vörös színű, főként gömbölyű esetenként hengeres típusai honosodtak meg.

Termesztési módok, vetési időpontok

A vetés időpontját és a felhasznált vetőmag mennyiségét a hasznosítás módja és az értékesítés lehetőségei határozzák meg. Hajtatása és korai termesztése hazánkban nem terjedt el. Ipari feldolgozásra fővetésben termesztjük, melyhez május végén, illetve június elején vetjük el a magot. Tárolásra és másodnövénynek június közepétől július első feléig vetjük. A leginkább felhasználható méret (100-800 gramm, 5-8 cm átmérő) eléréséhez 50-60 növény/nm és ehhez 650-700 ezer magot vetünk hektáronként. A 30-50 grammos, 2,5-4,5 cm átmérőjű bébi cékla termeléséhez 120 növény a kívánatos tőszám nm-ként, melyhez kb. 1,3-1,5 millió magot vetünk el hektáronként. A nagy répák (300-500 gramm, 8-15 cm átmérő) előállításához 30-40 növény/nm tőszámot állítunk be, melyhez 400-450 ezer magot vetünk hektáronként. A vetés mélysége 2-3 cm, lehetőleg ennél mélyebben egyetlen termesztési módnál se vessünk. Gépi betakarításnál a betakarítógép határozza meg a sortávolságot, kézi felszedéshez általában 40-60 cm a sortávolság.

Talaj és tápanyag igény, öntözés

A közömbös kémhatású talajokat kedveli (5,3-7 pH), a kissé savanyú talajokon azonban jobban fejlődik, mint a gyengén lúgosokon. A kifejezetten savanyú vagy lúgos talajon viszont gyenge termés várható. Fő és másodvetésben egyaránt levegős, nem túl kötött, jó vízgazdálkodású talajt válasszunk. Helytelenül művelő útba vagy közvetlenül a tábla szélére vetik, ahol a talajszerkezet és tápanyagszint sokkal gyengébb. A levegőtlen, betömődött szerkezetű talajban a répa torzul, nem fejleszti ki fajtára jellemző alakját, gumója parásodik és szivacsos lesz. Köztes termesztésben csak akkor műveljük, ha tudjuk öntözni, növényvédelmét és egyéb ápolási munkáit időben el tudjuk végezni.

A cékla főként szerves és nagy mennyiségű kálium műtrágyát igényel. Fővetésben 15-20 tonna szerves trágyát szórunk ki hektáronként. Nitrogén igényét hektáronként 200 kg mészammon-salétrommal, foszfor igényét 200 kg szuperfoszfáttal elégíthetjük ki. Kálisóból sokat, hektáronként legalább 400 kg műtrágyát igényel. Fejtrágyaként gyorsan és jól hasznosul a 30% káliumot és 10% magnéziumot tartalmazó Patent-Káli vagy a jól oldódó öntöző műtrágyák pl. Cropcare család. A káliumellátottság döntően kihat a termés minőségére, színére és tárolhatóságára. Befolyásolja a cékla betegségekkel szembeni ellenálló képességét is.

A cékla vizigénye a gumós zellernél alacsonyabb, a sárgarépaéhoz és a gyökérpetrezselyeméhez hasonló. Csírázáskor és keléskor folyamatos vízellátást kíván. Nyáron már a vetés előtt, a magágy előkészítésekor is szükségessé válhat az öntözés. Ebben az esetben 20-30 mm vizet juttatunk ki, majd vetés után további 10-15 mm kelesztő öntözést

adunk. A tenyészidőben 3-4 alkalommal, 30-40 mm vízzel pótoljuk a hiányzó csapadékot. A hosszabb idejű tárolásra termelt céklát felszedése előtt-mintegy 2-3 héttel már ne öntözzük. Csapadékos ősszel ügyeljünk rá, hogy nedves, sáros céklát ne raktározzunk. A kissé szikkadt gyökerű, magasabb szárazanyag és alacsonyabb víztartalmú répa jobb eredménnyel tárolható.

Növényvédelem

Gyomirtását mechanikai úton végezzük, engedélyezett gyomirtó szere nincs. A természet megelőző ősszel, tarlóban használható gyomirtó szer pl. glifozat. A talajlakó kártevők (mocsos pajor, drótféreg, cserebogarak és pattanóbogarak lárvái stb.) a répát károsítják gyéritésükre pl. Force 1,5 G talaj fertőtlenítőszeret használunk. Vírusos betegségei közül a cékla mozaik és cékla sárgaság a leggyakoribb. A kórokozókat elsősorban a fekete répa-levéltetű terjeszti, mely ellen pl. Vektafid, Pirimor és Decis készítményekkel léphetünk fel eredményesen. A kórokozók és kártevők számának csökkentése érdekében a céklát a cukor és a takarmányrépa, illetve a magcékla területeitől távol termeljük. Cékla peronoszpóra, cercosporás levélfoltosság, alternária, valamint rozsdá ellen réztartalmú szereket pl. Cuproxat használunk.

További technológiai kérdéseivel forduljon szaktanácsadóinkhoz:

Kádár András területi képviselő
Észak-Magyarország
2942 Nagyigmánd, Búzavirág u. 6.
M: +36 30 960 4489
E: kadar.andras@ritsat.hu

Benák Péter területi képviselő
Dél-Magyarország
6781 Domaszék, Radnóti u. 4.
M: +36 30 284 9793
E: benak.peter@ritsat.hu